

Amores 1

EPIGRAMMA IPSIUS

- [1] Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,
- [2] Tres sumus; hoc illi praetulit auctor opus.
- [3] Ut iam nulla tibi nos sit legisse voluptas,
- [4] At levior demptis poena duobus erit.

Gedicht 1

- [1] Arma gravi numero violentaque bella parabam
- [2] Edere, materia conveniente modis.
- [3] Par erat inferior versus: risisse Cupido
- [4] Dicitur atque unum surripuisse pedem.
- [5] 'Quis tibi, saeve puer, dedit hoc in carmina iuris?
- [6] Pieridum vates, non tua turba sumus.
- [7] Quid, si praeripiat flavae Venus arma Minervae,
- [8] Ventilet accensas flava Minerva faces?
- [9] Quis probet in silvis Cererem regnare iugosis,
- [10] Lege pharetratae virginis arva coli?
- [11] Crinibus insignem quis acuta cuspide Phoebum
- [12] Instruat, Aoniam Marte movente lyram?
- [13] Sunt tibi magna, puer, nimiumque potentia regna;
- [14] Cur opus adfectas, ambitiose, novum?
- [15] An, quod ubique, tuum est? tua sunt Heliconia tempe?
- [16] Vix etiam Phoebo iam lyra tuta sua est?
- [17] Cum bene surrexit versu nova pagina primo,
- [18] Attenuat nervos proximus ille meos;
- [19] Nec mihi materia est numeris levioribus apta,
- [20] Aut puer aut longas compta puella comas.'
- [21] Questus eram, pharetra cum protinus ille soluta
- [22] Legit in exitium spicula facta meum,
- [23] Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum,
- [24] 'Quod' que 'canas, vates, accipe' dixit 'opus! '
- [25] Me miserum! certas habuit puer ille sagittas.
- [26] Uror, et in vacuo pectore regnat Amor.
- [27] Sex mihi surgat opus numeris, in quinque residat:
- [28] Ferrea cum vestris bella valete modis!
- [29] Cingere litorea flaventia tempora myrto,
- [30] Musa, per undenos emodulanda pedes!

Gedicht 2

- [1] Esse quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur
- [2] Strata, neque in lecto pallia nostra sedent,
- [3] Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi,
- [4] Lassaque versati corporis ossa dolent?
- [5] Nam, puto, sentirem, siquo temptarer amore.
- [6] An subit et tecta callidus arte nocet?
- [7] Sic erit; haeserunt tenues in corde sagittae,

- [8] **Et possessa feras pectora versat Amor.**
[9] **Cedimus, an subitum luctando accendimus ignem?**
[10] **Cedamus! leve fit, quod bene fertur, onus.**
[11] **Vidi ego iactatas mota face crescere flamas**
[12] **Et rursus nullo concutiente mori.**
[13] **Verbera plura ferunt, quam quos iuvat usus aratri,**
[14] **Detractant prensi dum iuga prima boves.**
[15] **Asper equus duris contunditur ora lupatis,**
[16] **Frena minus sentit, quisquis ad arma facit.**
[17] **Acrius invitox multoque ferocius urget**
[18] **Quam qui servitium ferre fatentur Amor.**
[19] **En ego confiteor! tua sum nova praeda, Cupido;**
[20] **Porrigimus victas ad tua iura manus.**
[21] **Nil opus est bello — veniam pacemque rogamus;**
—
[22] **Nec tibi laus armis victus inermis ero.**
[23] **Necte comam myrto, maternas iunge columbas;**
[24] **Qui deceat, currum vitricus ipse dabit,**
[25] **Inque dato curru, populo clamante triumphum,**
[26] **Stabis et adiunctas arte movebis aves.**
[27] **Ducentur capti iuvenes captaeque puellae;**
[28] **Haec tibi magnificus pompa triumphus erit.**
[29] **Ipse ego, praeda recens, factum modo vulnus habebo**
[30] **Et nova captiva vincula mente feram.**
[31] **Mens Bona ducetur manibus post terga retortis,**
[32] **Et Pudor, et castris quidquid Amoris obest.**
[33] **Omnia te metuent; ad te sua bracchia tendens**
[34] **Vulgus 'io' magna voce 'triumphe!' canet.**
wird|singen.
[35] **Blanditiae comites tibi erunt Errorque Furorque,**
[36] **Adsidue partes turba secuta tuas.**
[37] **His tu militibus superas hominesque deosque;**
[38] **Haec tibi si demas commoda, nudus eris.**
[39] **Laeta triumphanti de summo mater Olympo**
[40] **Plaudet et adpositas sparget in ora rosas.**
[41] **Tu pinnas gemma, gemma variante capillos**
[42] **Ibis in auratis aureus ipse rotis.**
[43] **Tunc quoque non paucos, si te bene novimus, ures;**
[44] **Tunc quoque praeteriens vulnera multa dabis.**
[45] **Non possunt, licet ipse velis, cessare sagittae;**
[46] **Fervida vicino flamma vapore nocet.**
[47] **Talis erat domita Bacchus Gangetide terra;**
[48] **Tu gravis alitibus, tigribus ille fuit.**
[49] **Ergo cum possim sacri pars esse triumphi,**
[50] **Parce tuas in me perdere, victor, opes!**
[51] **Adspice cognati felicia Caesaris arma —**
—
[52] **Qua vicit, victos protegit ille manu.**

Gedicht 3

[1] **Iusta precor: quae me nuper praedata puella est,**
[2] **Aut amet aut faciat, cur ego semper amem!**
[3] **A, nimum volui — tantum patiatur amari;**
—
[4] **Audierit nostras tot Cytherea preces!**
[5] **Accipe, per longos tibi qui deserviat annos;**
[6] **Accipe, qui pura norit amare fide!**
[7] **Si me non veteranum commendant magna parentum**
[8] **Nomina, si nostri sanguinis auctor eques,**
[9] **Nec meus innumeris renovatur campus aratris,**
[10] **Temperat et sumptus parcus uterque parens —**
—
[11] **At Phoebus comitesque novem vitisque repertor**
[12] **Hac faciunt, et me qui tibi donat, Amor,**
[13] **Et nulli cessura fides, sine crimine mores**
[14] **Nudaque simplicitas purpureusque pudor.**
[15] **Non mihi mille placent, non sum desultor amoris:**
[16] **Tu mihi, siqua fides, cura perennis eris.**
[17] **Tecum, quos dederint annos mihi fila sororum,**
[18] **Vivere contingat teque dolente mori!**
[19] **Te mihi materiem felicem in carmina praebe —**
—
[20] **Provenient causa carmina digna sua.**
[21] **Carmine nomen habent exterrita cornibus Io**
[22] **Et quam fluminea lusit adulter ave,**
[23] **Quaeque super pontum simulato vecta iuvenco**
[24] **Virginea tenuit cornua vara manu.**
[25] **Nos quoque per totum pariter cantabimus orbem,**
[26] **Iunctaque semper erunt nomina nostra tuis.**

Gedicht 4

[1] **Vir tuus est epulas nobis aditus easdem —**
—
[2] **Ultima coena tuo sit, precor, illa viro!**
[3] **Ergo ego dilectam tantum conviva puellam**
[4] **Adspiciam? tangi quem iuvet, alter erit,**
[5] **Alteriusque sinus apte subiecta fovebis?**
[6] **Iniciet collo, cum volet, ille manum?**
[7] **Desino mirari, posito quod candida vino**
[8] **Atracis ambiguos traxit in arma viros.**
[9] **Nec mihi silva domus, nec equo mea membra cohaerent —**
—
[10] **Vix a te videor posse tenere manus!**
[11] **Quae tibi sint facienda tamen cognosce, nec Euris**
[12] **Da mea nec tepidis verba ferenda Notis!**
[13] **Ante veni, quam vir — nec quid, si veneris ante,**
—
[14] **Possit agi video; sed tamen ante veni.**
[15] **Cum premet ille torum, vultu comes ipsa modesto**
[16] **Ibis, ut accumbas — clam mihi tange pedem!**
—

[67] Si mea vota valent, illum quoque ne iuvet, opto;
[68] Si minus, at certe te iuvet inde nihil.
[69] Sed quaecumque tamen noctem fortuna sequetur,
[70] Cras mihi constanti voce dedisse nega!

Gedicht 5

[1] Aestus erat, mediamque dies exegerat horam;
[2] Adposui medio membra levanda toro.
[3] Pars adaperta fuit, pars altera clausa fenestrae;
[4] Quale fere silvae lumen habere solent,
[5] Qualia subludent fugiente crepuscula Phoebo,
[6] Aut ubi nox abiit, nec tamen orta dies.
[7] Illa verecundis lux est praebenda puellis,
[8] Qua timidus latebras speret habere pudor.
[9] Ecce, Corinna venit, tunica velata recincta,
[10] Candida dividua colla tegente coma —
—
[11] Qualiter in thalamos famosa Semiramis isse
[12] Dicitur, et multis Lais amata viris.
[13] Deripui tunicam — nec multum rara nocebatur;
—
[14] Pugnabat tunica sed tamen illa tegi.
[15] Quae cum ita pugnaret, tamquam quae vincere nollet,
[16] Victa est non aegre proditione sua.
[17] Ut stetit ante oculos posito velamine nostros,
[18] In toto nusquam corpore menda fuit.
[19] Quos umeros, quales vidi tetigique lacertos!
[20] Forma papillarum quam fuit apta premi!
[21] Quam castigato planus sub pectore venter!
[22] Quantum et quale latus! quam iuvenale femur!
[23] Singula quid referam? nil non laudabile vidi
[24] Et nudam pressi corpus ad usque meum.
[25] Cetera quis nescit? lassi requievimus ambo.
[26] Proveniant medii sic mihi saepe dies!

Gedicht 6

[1] Ianitor — indignum! — dura religate catena,
— —
[2] Difficilem moto cardine pande forem!
[3] Quod precor, exiguum est — aditu fac ianua parvo
—
[4] Obliquum capiat semiadaperta latus.
[5] Longus amor tales corpus tenuavit in usus
[6] Aptaque subducto pondere membra dedit.
[7] Ille per excubias custodum leniter ire
[8] Monstrat: inoffensos derigit ille pedes.
[9] At quondam noctem simulacraque vana timebam;
[10] Mirabar, tenebris quisquis iturus erat.
[11] Risit, ut audirem, tenera cum matre Cupido
[12] Et leviter 'fies tu quoque fortis' ait.

- [13] **Nec mora, venit amor** — **non umbras nocte volantis,**
—
- [14] **Non timeo strictas in mea fata manus.**
- [15] **Te nimium lendum timeo, tibi blandior uni;**
- [16] **Tu, me quo possis perdere, fulmen habes.**
- [17] **Adspice — uti videas, inmitia claustra relaxa** —
—
- [18] **Uda sit ut lacrimis ianua facta meis!**
- [19] **Certe ego, cum posita stares ad verbera veste,**
- [20] **Ad dominam pro te verba tremente tuli.**
- [21] **Ergo quae valuit pro te quoque gratia quondam** —
—
- [22] **Heu facinus! — pro me nunc valet illa parum?**
—
- [23] **Redde vicem meritis! grato licet esse quod optas.**
- [24] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [25] **Excute! sic, inquam, longa relevare catena,**
- [26] **Nec tibi perpetuo serva bibatur aqua!**
- [27] **Ferreus orantem nequiquam, ianitor, audis,**
- [28] **Roboribus duris ianua fulta riget.**
- [29] **Urbibus obsessis clausae munimina portae**
- [30] **Prosunt; in media pace quid arma times?**
- [31] **Quid facies hosti, qui sic excludis amantem?**
- [32] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [33] **Non ego militibus venio comitatus et armis;**
- [34] **Solus eram, si non saevus adasset Amor.**
- [35] **Hunc ego, si cupiam, nusquam dimittere possum;**
- [36] **Ante vel a membris dividar ipse meis.**
- [37] **Ergo Amor et modicum circa mea tempora vinum**
- [38] **Mecum est et madidis lapsa corona comis.**
- [39] **Arma quis haec timeat? quis non eat obvius illis?**
- [40] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [41] **Lentus es: an somnus, qui te male perdat, amantis**
- [42] **Verba dat in ventos aure repulsa tua?**
- [43] **At, memini, primo, cum te celare volebam,**
- [44] **Pervigil in mediae sidera noctis eras.**
- [45] **Forsitan et tecum tua nunc requiescit amica** —
—
- [46] **Heu, melior quanto sors tua sorte mea!**
- [47] **Dummodo sic, in me durae transite catenae!**
- [48] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [49] **Fallimur, an verso sonuerunt cardine postes,**
- [50] **Raucaque concussae signa dedere fores?**
- [51] **Fallimur — impulsa est animoso ianua vento.**
—
- [52] **Ei mihi, quam longe spem tulit aura meam!**
- [53] **Si satis es raptae, Borea, memor Orithyiae,**
- [54] **Huc ades et surdas flamine tunde foris!**
- [55] **Urbe silent tota, vitreoque madentia rore**
- [56] **Tempora noctis eunt; excute poste seram!**
- [57] **Aut ego iam ferroque ignique paratior ipse,**
- [58] **Quem face sustineo, tecta superba petam.**
- [59] **Nox et Amor vinumque nihil moderabile suadent;**
- [60] **Illa pudore vacat, Liber Amorque metu.**

[61] **Omnia consumpsi, nec te precibusque minisque**
[62] **Movimus, o foribus durior ipse tuis.**
[63] **Non te formosae decuit servare puellae**
[64] **Limina, sollicito carcere dignus eras.**
[65] **Iamque pruinosus molitur Lucifer axes,**
[66] **Inque suum miseros excitat ales opus.**
[67] **At tu, non laetis distracta corona capillis,**
[68] **Dura super tota limina nocte iace!**
[69] **Tu dominae, cum te projectam mane videbit,**
[70] **Temporis absumpti tam male testis eris.**
[71] **Qualiscumque vale sentique abeuntis honorem;**
[72] **Lente nec admisso turpis amante, vale!**
[73] **Vos quoque, crudeles rigido cum limine postes**
[74] **Duraque conservae ligna, valete, fores!**

Gedicht 7

[1] **Adde manus in vincla meas — meruere catenas —**
—
[2] **Dum furor omnis abit, si quis amicus ades!**
[3] **Nam furor in dominam temeraria bracchia movit;**
[4] **Flet mea vaesana laesa puella manu.**
[5] **Tunc ego vel caros potui violare parentes**
[6] **Saeva vel in sanctos verbera ferre deos!**
[7] **Quid? non et clipei dominus septemplicis Ajax**
[8] **Stravit deprensos lata per arva greges,**
[9] **Et, vindex in matre patris, malus ulti, Orestes**
[10] **Ausus in arcanas poscere tela deas?**
[11] **Ergo ego digestos potui laniare capillos?**
[12] **Nec dominam motae dedecuere comae.**
[13] **Sic formosa fuit. talem Schoeneida dicam**
[14] **Maenalias arcu sollicitasse feras;**
[15] **Talis periuri promissaque velaque Thesei**
[16] **Flevit praecipites Cressa tulisse Notos;**
[17] **Sic, nisi vittatis quod erat Cassandra capillis,**
[18] **Procubuit templo, casta Minerva, tuo.**
[19] **Quis mihi non 'demens! ' quis non mihi 'barbare! ' dixit?
wer**
[20] **Ipsa nihil; pavido est lingua retenta metu.**
[21] **Sed taciti fecere tamen convicia vultus;**
[22] **Egit me lacrimis ore silente reum.**
[23] **Ante meos umeris vellem cecidisse lacertos;**
[24] **Utiliter potui parte carere mei.**
[25] **In mea vaesanas habui dispendia vires**
[26] **Et valui poenam fortis in ipse meam.**
[27] **Quid mihi vobiscum, caedis scelerumque ministrae?**
[28] **Debita sacrilegae vincla subite manus!**
[29] **An, si pulsassem minimum de plebe Quiritem,**
[30] **Plecterer — in dominam ius mihi maius erit?
—**
[31] **Pessima Tydides scelerum monimenta reliquit.**
[32] **Ille deam primus perculit — alter ego!
—**

[33] **Et minus ille nocens.** mihi, quam profitebar amare
[34] **Laesa est;** Tydides saevus in hoste fuit.
[35] **I nunc,** magnificos victor molire triumphos,
[36] **Cinge comam lauro votaque redde Iovi,**
[37] **Quaeque tuos currus comitantum turba sequetur,**
[38] **Clamet 'io!** fortis victa puella viro est! '
[39] **Ante eat effuso tristis captiva capillo,**
[40] **Si sinerent laesae, candida tota, genae.**
[41] **Aptius impressis fuerat livere labellis**
[42] **Et collum blandi dentis habere notam.**
[43] **Denique, si tumidi ritu torrentis agebar,**
[44] **Caecaque me praedam fecerat ira suam,**
[45] **Nonne satis fuerat timidae inclamasce puellae,**
[46] **Nec nimium rigidas intonuisse minas,**
[47] **Aut tunicam summa deducere turpiter ora**
[48] **Ad medium? — mediae zona tulisset opem.**

[49] **At nunc sustinui raptis a fronte capillis**
[50] **Ferreus ingenuas ungue notare genas.**
[51] **Adstitit illa amens albo et sine sanguine vultu,**
[52] **Caeduntur Pariis qualia saxa iugis.**
[53] **Exanimis artus et membra trementia vidi** —

[54] **Ut cum populeas ventilat aura comas,**
[55] **Ut leni Zephyro gracilis vibratur harundo,**
[56] **Summave cum tepido stringitur unda Noto;**
[57] **Suspensaeque diu lacrimae fluxere per ora,**
[58] **Qualiter abiecta de nive manat aqua.**
[59] **Tunc ego me primum coepi sentire nocentem** —

[60] **Sanguis erant lacrimae, quas dabat illa, meus.**
[61] **Ter tamen ante pedes volui procumbere supplex;**
[62] **Ter formidatas reppulit illa manus.**
[63] **At tu ne dubita — minuet vindicta dolorem** —

[64] **Protinus in vultus unguibus ire meos.**
[65] **Nec nostris oculis nec nostris parce capillis:**
[66] **Quamlibet infirmas adiuvat ira manus;**
[67] **Neve mei sceleris tam tristia signa supersint,**
[68] **Pone recompositas in statione comas!**

Gedicht 8

[1] **Est quaedam** — quicumque volet cognoscere lenam,
—
[2] **Audiat!** — est quaedam nomine Dipsas anus.
—
[3] **Ex re nomen habet** — nigri non illa parentem
—
[4] **Memnonis in roseis sobria vedit equis.**
[5] **Illa magas artes Aeaeaque carmina novit**
[6] **Inque caput liquidas arte recurvat aquas;**
[7] **Scit bene, quid gramen, quid torto concita rhombo**
[8] **Licia, quid valeat virus amantis equae.**

- [9] Cum voluit, toto glomerantur nubila caelo;
[10] Cum voluit, puro fulget in orbe dies.
[11] Sanguine, siqua fides, stillantia sidera vidi;
[12] Purpureus Lunae sanguine vultus erat.
[13] Hanc ego nocturnas versam volitare per umbras
[14] Suspicer et pluma corpus anile tegi.
[15] Suspicer, et fama est. oculis quoque pupula duplex
[16] Fulminat, et gemino lumen ab orbe venit.
[17] Evocat antiquis proavos atavosque sepulcris
[18] Et solidam longo carmine findit humum.
[19] Haec sibi proposuit thalamos temerare pudicos;
[20] Nec tamen eloquio lingua nocente caret.
[21] Fors me sermoni testem dedit; illa monebat
[22] Talia — me duplices occuluere fores:
—
[23] 'Scis here te, mea lux, iuveni placuisse beato?
[24] Haesit et in vultu constitut usque tuo.
[25] Et cur non placeas? nulli tua forma secunda est;
[26] Me miseram, dignus corpore cultus abest!
[27] Tam felix essem quam formosissima, vellem —
—
[28] Non ego, te facta divite, pauper ero.
[29] Stella tibi oppositi nocuit contraria Martis.
[30] Mars abiit; signo nunc Venus apta suo.
[31] Prosit ut adveniens, en adspice! dives amator
[32] Te cupiit; curae, quid tibi desit, habet.
[33] Est etiam facies, qua se tibi conparet, illi;
[34] Si te non emptam vellet, emendus erat.'
[35] Erubuit. 'decet alba quidem pudor ora, sed iste,
[36] Si simules, prodest; verus obesse solet.
[37] Cum bene deiectis gremium spectabis ocellis,
[38] Quantum quisque ferat, respiciendus erit.
[39] Forsitan inmundae Tatio regnante Sabinae
[40] Noluerint habiles pluribus esse viris;
[41] Nunc Mars externis animos exercet in armis,
[42] At Venus Aeneae regnat in urbe sui.
[43] Ludunt formosae; casta est, quam nemo rogavit —
—
[44] Aut, si rusticitas non vetat, ipsa rogat.
[45] Has quoque, quae frontis rugas in vertice portant,
[46] Excute; de rugis crimina multa cadent.
[47] Penelope iuvenum vires temptabat in arcu;
[48] Qui latus argueret, corneus arcus erat.
[49] Labitur occulte fallitque volubilis aetas,
[50] Ut celer admissis labitur amnis aquis.
[51] Aera nitent usu, vestis bona quaerit haberis,
[52] Canescunt turpi tecta relicta situ —
—
[53] Forma, nisi admittas, nullo exercente senescit.
[54] Nec satis effectus unus et alter habent;
[55] Certior e multis nec tam invidiosa rapina est.
[56] Plena venit canis de grege praeda lupis.
[57] Ecce, quid iste tuus praeter nova carmina vates

- [58] **Donat?** amatoris milia multa leges.
[59] **Ipse** deus vatum palla spectabilis aurea
[60] **Tractat** inauratae consona fila lyrae.
[61] **Qui** dabit, ille tibi magno sit maior Homero;
[62] **Crede** mihi, res est ingeniosa dare.
[63] **Nec** tu, siquis erit capitis mercede redemptus,
[64] **Despice;** gypsati crimen inane pedis.
[65] **Nec** te decipient veteres circum atria cerae.
[66] **Tolle** tuos tecum, pauper amator, avos!
[67] **Qui**, quia pulcher erit, poscet sine munere noctem,
[68] **Quod** det, amatorem flagitet ante suum!
[69] **Parcius** exigito pretium, dum retia tendis,
[70] **Ne** fugiant; captos legibus ure tuis!
[71] **Nec** nocuit simulatus amor; sine, credat amari,
[72] **Et** cave ne gratis hic tibi constet amor!
[73] **Saepe** nega noctes. capit is modo finge dolorem,
[74] **Et** modo, quae causas praebeat, Isis erit.
[75] **Mox** recipe, ut nullum patiendi colligat usum,
[76] **Neve** relentescat saepe repulsus amor.
[77] **Surda** sit oranti tua ianua, laxa ferenti;
[78] **Audiat** exclusi verba receptus amans;
[79] **Et**, quasi laesa prior, nonnumquam irascere laeso —
—
[80] **Vanescit** culpa culpa repensa tua.
[81] **Sed** numquam dederis spatisum tempus in iram:
[82] **Saepe** simultates ira morata facilit.
[83] **Quin** etiam discant oculi lacrimare coacti,
[84] **Et** faciant udas illa vel ille genas;
[85] **Nec**, si quem falles, tu periurare timeto —
—
[86] **Commodat** in lusus numina surda Venus.
[87] **Servus** et ad partes sollers ancilla parentur,
[88] **Qui** doceant, apte quid tibi possit emi;
[89] **Et** sibi pauca rogent — multos si pauca rogabunt,
—
[90] **Postmodo** de stipula grandis acervus erit.
[91] **Et** soror et mater, nutrix quoque carpat amantem;
[92] **Fit** cito per multas praeda petita manus.
[93] **Cum** te deficient poscendi munera causae,
[94] **Natalem** libo testificare tuum!
[95] **Ne** securus amet nullo rivale, caveto;
[96] **Non** bene, si tollas proelia, durat amor.
[97] **Ille** viri videat toto vestigia lecto
[98] **Factaque** lascivis livida colla notis.
[99] **Munera** praecipue videat, quae miserit alter.
[100] **Si** dederit nemo, Sacra roganda Via est.
[101] **Cum** multa abstuleris, ut non tamen omnia donet,
[102] **Quod** numquam reddas, commodet, ipsa roga!
[103] **Lingua** iuvet mentemque tegat — blandire noceque;
—
[104] **Inpia** sub dulci melle venena latent.
[105] **Haec** si praestiteris usu mihi cognita longo,
[106] **Nec** tulerint voces ventus et aura meas,

[107] **Saepe** mihi dices vivaе bene, saepe rogabis,
[108] Ut mea defunctae molliter ossa cubent.'
[109] Vox erat in cursu, cum mea prodidit umbra,
[110] At nostrae vix se continuere manus,
[111] Quin albam raramque comam lacrimosaque vino
[112] Lumina rugosas distraherentque genas.
[113] Di tibi dent nulosque Lares inopemque senectam,
[114] Et longas hiemes perpetuamque sitim!

Gedicht 9

[1] Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido;
[2] Attice, crede mihi, militat omnis amans.
[3] Quae bello est habilis, Veneri quoque convenit aetas.
[4] Turpe senex miles, turpe senilis amor.
[5] Quos petiere duces animos in milite forti,
[6] Hos petit in socio bella puella viro.
[7] Pervigilant ambo; terra requiescit uterque —
—
[8] Ille fores dominae servat, at ille ducis.
[9] Militis officium longa est via; mitte pueram,
[10] Strenuus exempto fine sequetur amans.
[11] Ibit in adversos montes duplicataque nimbo
[12] Flumina, congestas exteret ille nives,
[13] Nec freta pressurus tumidos causabitur Euros
[14] Aptaque verrendis sidera quaeret aquis.
[15] Quis nisi vel miles vel amans et frigora noctis
[16] Et denso mixtas perferet imbre nives?
[17] Mittitur infestos alter speculator in hostes;
[18] In rivale oculos alter, ut hoste, tenet.
[19] Ille graves urbes, hic durae limen amicæ
[20] Obsidet; hic portas frangit, at ille fores.
[21] Saepe soporatos invadere profuit hostes
[22] Caedere et armata vulgus inerme manu.
[23] Sic fera Threicii ceciderunt agmina Rhesi,
[24] Et dominum capti deseruistis equi.
[25] Nempe maritorum somnis utuntur amantes,
[26] Et sua sopitis hostibus arma movent.
[27] Custodum transire manus vigilumque catervas
[28] Militis et miseri semper amantis opus.
[29] Mars dubius nec certa Venus; victique resurgunt,
[30] Quosque neges umquam posse iacere, cadunt.
[31] Ergo desidiam quicumque vocabat amorem,
[32] Desinat. ingenii est experientis amor.
[33] Ardet in abducta Briseide magnus Achilles —
—
[34] Dum licet, Argeas frangite, Troes, opes!
[35] Hector ab Andromaches complexibus ibat ad arma,
[36] Et, galeam capiti quae daret, uxori erat.
[37] Summa ducum, Atrides, visa Priameide fertur
[38] Maenadis effusis obstipuisse comis.
[39] Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit;
[40] Notior in caelo fabula nulla fuit.

- [41] **Ipse ego segnis eram** discinctaque in otia natus;
 [42] **Mollierant** animos lectus et umbra meos.
 [43] **Inpilit ignavum** formosae cura puellae
 [44] **Iussit** et in castris aera merere suis.
 [45] **Inde** vides agilem nocturnaque bella gerentem.
 [46] **Qui nolet fieri desidiosus,** amet!

Gedicht 10

- [1] **Qualis ab Eurota Phrygiis** avecta carinis
 [2] **Coniugibus** belli causa duobus erat,
 [3] **Qualis erat Lede,** quam plumis abditus albis
 [4] **Callidus** in falsa lusit adulter ave,
 [5] **Qualis Amymone** siccis erravit in agris,
 [6] **Cum premeret summi** verticis urna comas —
 —
 [7] **Talis eras;** aquilamque in te taurumque timebam,
 [8] **Et quidquid magno** de love fecit amor.
 [9] **Nunc timor** omnis abest, animique resanuit error,
 [10] **Nec facies oculos** iam capit ista meos.
 [11] **Cur sim mutatus,** quaeris? quia munera poscis.
 [12] **Haec te non patitur causa** placere mihi.
 [13] **Donec eras simplex,** animum cum corpore amavi;
 [14] **Nunc mentis vitio** laesa figura tua est.
 [15] **Et puer est et nudus** Amor; sine sordibus annos
 [16] **Et nullas vestes,** ut sit apertus, habet.
 [17] **Quid puerum Veneris** pretio prostare iubetis?
 [18] **Quo pretium condat,** non habet ille sinum!
 [19] **Nec Venus apta feris** Veneris nec filius armis —
 —
 [20] **Non decet inbelles** aera merere deos.
 [21] **Stat meretrix certo** cuivis mercabilis aere,
 [22] **Et miseras iusso** corpore quaerit opes;
 [23] **Devovet imperium** tamen haec lenonis avari
 [24] **Et, quod vos facitis sponte,** coacta facit.
 [25] **Sumite in exemplum** pecudes ratione carentes;
 [26] **Turpe erit,** ingenium mitius esse feris.
 [27] **Non equa munus** equum, non taurum vacca poposcit;
 [28] **Non aries** placitam munere captat ovem.
 [29] **Sola viro mulier** spoliis exultat ademptis,
 [30] **Sola locat noctes,** sola licenda venit,
 [31] **Et vendit** quod utrumque iuvat quod uterque petebat,
 [32] **Et pretium,** quanti gaudeat ipsa, facit.
 [33] **Quae Venus ex aequo** ventura est grata duobus,
 [34] **Altera cur illam vendit et alter emit?**
 [35] **Cur mihi sit** damno, tibi sit lucrosa voluptas,
 [36] **Quam socio motu** femina virque ferunt?
 [37] **Non bene conducti** vendunt periuria testes,
 [38] **Non bene selecti** iudicis arca patet.
 [39] **Turpe reos** empta miseros defendere lingua;
 [40] **Quod faciat magni,** turpe tribunal, opes;
 [41] **Turpe tori** redditu census augere paternos,

[42] **Et faciem lucro prostituisse suam.**
[43] **Gratia pro rebus merito debetur inemptis;**
[44] **Pro male conducto gratia nulla toro.**
[45] **Omnia conductor solvit; mercede soluta**
[46] **Non manet officio debitor ille tuo.**
[47] **Parcite, formosae, pretium pro nocte pacisci;**
[48] **Non habet eventus sordida praeda bonos.**
[49] **Non fuit armillas tanti pepigisse Sabinas,**
[50] **Ut premerent sacrae virginis arma caput;**
[51] **E quibus exierat, traiecit viscera ferro**
[52] **Filius, et poenae causa monile fuit.**
[53] **Nec tamen indignum est a divite praemia posci;**
[54] **Munera poscenti quod dare possit, habet.**
[55] **Carpite de plenis pendentes vitibus uvas;**
[56] **Praebeat Alcinoi poma benignus ager!**
[57] **Officium pauper numeret studiumque fidemque;**
[58] **Quod quis habet, dominae conferat omne suae.**
[59] **Est quoque carminibus meritas celebrare pueras**
[60] **Dos mea; quam volui, nota fit arte mea.**
[61] **Scindentur vestes, gemmae frangentur et aurum;**
[62] **Carmina quam tribuent, fama perennis erit.**
[63] **Nec dare, sed pretium posci dedignor et odi;**
[64] **Quod nego poscenti, desine velle, dabo!**

Gedicht 11

[1] **Colligere incertos et in ordine ponere crines**
[2] **Docta neque ancillas inter habenda Nape,**
[3] **Inque ministeriis furtivae cognita noctis**
[4] **Utilis et dandis ingeniosa notis**
[5] **Saepe venire ad me dubitantem hortata Corinnam,**
[6] **Saepe laboranti fida reperta mihi —**
—
[7] **Accipe et ad dominam peraratas mane tabellas**
[8] **Perfer et obstantes sedula pelle moras!**
[9] **Nec silicum venae nec durum in pectore ferrum,**
[10] **Nec tibi simplicitas ordine maior adest.**
[11] **Credibile est et te sensisse Cupidinis arcus —**
—
[12] **In me militiae signa tuere tuae!**
[13] **Si quaeret quid agam, spe noctis vivere dices;**
[14] **Cetera fert blanda cera notata manu.**
[15] **Dum loquor, hora fugit. vacuae bene redde tabellas,**
[16] **Verum continuo fac tamen illa legat.**
[17] **Adspicias oculos mando frontemque legentis;**
[18] **Et tacito vultu scire futura licet.**
[19] **Nec mora, perfectis rescribat multa, iubeto;**
[20] **Odi, cum late splendida cera vacat.**
[21] **Conprimat ordinibus versus, oculosque moretur**
[22] **Margine in extremo littera rasa meos.**
[23] **Quid digitos opus est graphio lassare tenendo?**
[24] **Hoc habeat scriptum tota tabella 'veni! '**
[25] **Non ego victrices lauro redimire tabellas**

- [26] Nec Veneris media ponere in aede morer.
 [27] Subscribam: 'Veneri fidas sibi Naso ministras
 [28] Dedicat, at nuper vile fuitis acer.'

Gedicht 12

- [1] Flete meos casus — tristes rediere tabellae
 —
 [2] Infelix hodie littera posse negat.
 [3] Omina sunt aliquid; modo cum discedere vellet,
 [4] Ad limen digitos restitit icta Nape.
 [5] Missa foras iterum limen transire memento
 [6] Cautius atque alte sobria ferre pedem!
 [7] Ite hinc, difficiles, funebria ligna, tabellae,
 [8] Tuque, negaturis cera referta notis! —
 —
 [9] Quam, puto, de longae collectam flore cicutae
 [10] Melle sub infami Corsica misit apis.
 [11] At tamquam minio penitus medicata rubebas —
 —
 [12] Ille color vere sanguinolentus erat.
 [13] Proiectae trivii iaceatis, inutile lignum,
 [14] Vosque rotae frangat praetereuntis onus!
 [15] Illum etiam, qui vos ex arbore vertit in usum,
 [16] Convincam puras non habuisse manus.
 [17] Praebuit illa arbor misero suspendia collo,
 [18] Carnifici diras praebuit illa crucis;
 [19] Illa dedit turpes raucis bubonibus umbras,
 [20] Vulturis in ramis et strigis ova tulit.
 [21] His ego commisi nostros insanus amores
 [22] Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?
 [23] Aptius hae capiant vadimonia garrula cerae,
 [24] Quas aliquis duro cognitor ore legat;
 [25] Inter ephemeras melius tabulasque iacerent,
 [26] In quibus absumptas fleret avarus opes.
 [27] Ergo ego vos rebus duplices pro nomine sensi.
 [28] Auspicii numerus non erat ipse boni.
 [29] Quid precer iratus, nisi vos cariosa senectus
 [30] Rodat, et inmundo cera sit alba situ?

Gedicht 13

- [1] Iam super oceanum venit a seniore marito
 [2] Flava pruinoso quae vehit axe diem.
 [3] 'Quo properas, Aurora? mane! — sic Memnonis umbris
 —
 [4] Annua sollemni caede parentet avis!
 [5] Nunc iuvat in teneris dominae iacuisse lacertis;
 [6] Si quando, lateri nunc bene iuncta meo est.
 [7] Nunc etiam somni pingues et frigidus aer,
 [8] Et liquidum tenui gutture cantat avis.
 [9] Quo properas, ingrata viris, ingrata puellis?
 [10] Roscida purpurea supprime lora manu!

[11] **Ante tuos ortus melius sua sidera servat**
[12] **Navita nec media nescius errat aqua;**
[13] **Te surgit quamvis lassus veniente viator,**
[14] **Et miles saevas aptat ad arma manus.**
[15] **Prima bidente vides oneratos arva colentes;**
[16] **Prima vocas tardos sub iuga panda boves.**
[17] **Tu pueros somno fraudas tradisque magistris,**
[18] **Ut subeant tenerae verbera saeva manus;**
[19] **Atque vades sponsum stultos ante Atria mittis,**
[20] **Unius ut verbi grandia damna ferant.**
[21] **Nec tu consulto, nec tu iucunda diserto;**
[22] **Cogitur ad lites surgere uterque novas.**
[23] **Tu, cum feminei possint cessare labores,**
[24] **Lanificam revocas ad sua pensa manum.**
[25] **Omnia perpeterer — sed surgere mane puellas,**
—
[26] **Quis nisi cui non est ulla puella ferat?**
[27] **Optavi quotiens, ne nox tibi cedere vellet,**
[28] **Ne fugerent vultus sidera mota tuos!**
[29] **Optavi quotiens, aut ventus frangeret axem,**
[30] **Aut caderet spissa nube retentus equus!**
[31] **Invida, quo properas? quod erat tibi filius ater,**
[32] **Materni fuerat pectoris ille color.**
[33] **Tithono vellem de te narrare liceret;**
[34] **Fabula non caelo turpior ulla foret.**
[35] **Illum dum refugis, longo quia grandior aevo,**
[36] **Surgis ad invisas a sene mane rotas.**
[37] **At si, quem mavis, Cephalum complexa teneres,**
[38] **Clamares: "lente currite, noctis equi!"**
—
[39] **Cur ego plectar amans, si vir tibi marcer ab annis?**
[40] **Num me nupsisti conciliante seni?**
[41] **Adspice, quot somnos iuveni donarit amato**
[42] **Luna! — neque illius forma secunda tuae.**
—
[43] **Ipse deum genitor, ne te tam saepe videret,**
[44] **Commisit noctes in sua vota duas.'**
[45] **Iurgia finieram. scires audisse: rubebat —**
—
[46] **Nec tamen adsueto tardius orta dies!**

Gedicht 14

[1] **Dicebam 'medicare tuos desiste capillos! '**
[2] **Tingere quam possis, iam tibi nulla coma est.**
[3] **At si passa fores, quid erat spatiiosius illis?**
[4] **Contigerant imum, qua patet usque, latus.**
[5] **Quid, quod erant tenues, et quos ornare timeres?**
[6] **Vela colorati qualia Seres habent,**
[7] **Vel pede quod gracili dederit aranea filum,**
[8] **Cum leve deserta sub trabe nectit opus.**
[9] **Nec tamen ater erat nec erat tamen aureus ille,**

- [10] **Sed, quamvis neuter, mixtus uterque color** —
—
- [11] **Qualem clivosae madidis in vallibus Idae**
[12] **Ardua derepto cortice cedrus habet.**
[13] **Adde, quod et dociles et centum flexibus apti**
[14] **Et tibi nullius causa doloris erant.**
[15] **Non acus abrupit, non vallum pectinis illos.**
[16] **Ornatrix tuto corpore semper erat;**
[17] **Ante meos saepe est oculos ornata nec umquam**
[18] **Bracchia derepta saucia fecit acu.**
[19] **Saepe etiam nondum digestis mane capillis**
[20] **Purpleo iacuit semisupina toro.**
[21] **Tum quoque erat neglecta decens, ut Threcia Bacche,**
[22] **Cum temere in viridi gramine lassa iacet.**
[23] **Cum graciles essent tamen et lanuginis instar,**
[24] **Heu, male vexatae quanta tulere comae!**
[25] **Quam se praebuerunt ferro patienter et igni,**
[26] **Ut fieret torto nexilis orbe sinus!**
[27] **Clamabam: 'scelus est istos, scelus urere crines!**
[28] **Sponte decent; capiti, ferrea, parce tuo!**
[29] **Vim procul hinc remove! non est, qui debeat uri;**
[30] **Erudit admotas ipse capillus acus.'**
[31] **Formosae periore comae — quas vellet Apollo,**
—
- [32] **Quas vellet capiti Bacchus inesse suo!**
[33] **Illis contulerim, quas quondam nuda Dione**
[34] **Pingitur umenti sustinuisse manu.**
[35] **Quid male dispositos quereris periisse capillos?**
[36] **Quid speculum maesta ponis, inepta, manu?**
[37] **Non bene consuetis a te spectaris ocellis;**
[38] **Ut placeas, debes inmemor esse tui.**
[39] **Non te cantatae laeserunt paelicis herbae,**
[40] **Non anus Haemonia perfida lavit aqua;**
[41] **Nec tibi vis morbi nocuit — procul omen abesto!** —
—
- [42] **Nec minuit densas invida lingua comas.**
[43] **Facta manu culpaque tua dispendia sentis;**
[44] **Ipsa dabas capiti mixta venena tuo.**
[45] **Nunc tibi captivos mittet Germania crines;**
[46] **Tuta triumphatae munere gentis eris.**
[47] **O quam saepe comas aliquo mirante rubebis,**
[48] **Et dices: 'empta nunc ego merce probor,**
[49] **Nescio quam pro me laudat nunc iste Sygambram.**
[50] **Fama tamen memini cum fuit ista mea.'**
[51] **Me miserum! lacrimas male continet oraque dextra**
[52] **Protegit ingenuas picta rubore genas.**
[53] **Sustinet antiquos gremio spectatque capillos,**
[54] **Ei mihi, non illo munera digna loco!**
[55] **Collige cum vultu mentem! reparabile damnum est.**
[56] **Postmodo nativa conspicere coma.**

Gedicht 15

- [1] **Quid mihi Livor edax, ignavos obicis annos,**
[2] **Ingenique vocas carmen inertis opus;**
[3] **Non me more patrum, dum strenua sustinet aetas,**
[4] **Praemia militiae pulverulenta sequi,**
[5] **Nec me verbosas leges ediscere nec me**
[6] **Ingrato vocem prostituisse foro?**
[7] **Mortale est, quod quaeris, opus. mihi fama perennis**
[8] **Quaeritur, in toto semper ut orbe canar.**
[9] **Vivet Maeonides, Tenedos dum stabit et Ide,**
[10] **Dum rapidas Simois in mare volvet aquas;**
[11] **Vivet et Ascraeus, dum mustis uva tumebit,**
[12] **Dum cadet incurva falce resecta Ceres.**
[13] **Battiades semper toto cantabitur orbe;**
[14] **Quamvis ingenio non valet, arte valet.**
[15] **Nulla Sophocleo veniet iactura cothurno;**
[16] **Cum sole et luna semper Aratus erit;**
[17] **Dum fallax servus, durus pater, inproba lena**
[18] **Vivent et meretrix blanda, Menandros erit;**
[19] **Ennius arte carens animosique Accius oris**
[20] **Casurum nullo tempore nomen habent.**
[21] **Varronem primamque ratem quae nesciet aetas,**
[22] **Aureaque Aesonio terga petita duci?**
[23] **Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti,**
[24] **Exitio terras cum dabit una dies;**
[25] **Tityrus et segetes Aeneiaque arma legentur,**
[26] **Roma triumphati dum caput orbis erit;**
[27] **Donec erunt ignes arcusque Cupidinis arma,**
[28] **Discentur numeri, culte Tibulle, tui;**
[29] **Gallus et Hesperiis et Gallus notus Eois,**
[30] **Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.**
[31] **Ergo, cum silices, cum dens patientis aratri**
[32] **Depereant aevo, carmina morte carent.**
[33] **Cedant carminibus reges regumque triumphi,**
[34] **Cedat et auriferi ripa benigna Tagi!**
[35] **Vilia miretur vulgus; mihi flavus Apollo**
[36] **Pocula Castalia plena ministret aqua,**
[37] **Sustineamque coma metuentem frigora myrtum,**
[38] **Atque a sollicito multus amante legar!**
[39] **Pascitur in vivis Livor; post fata quiescit,**
[40] **Cum suus ex merito quemque tuetur honos.**
[41] **Ergo etiam cum me supremus adederit ignis,**
[42] **Vivam, parsque mei multa superstes erit.**